

Shrnutí k virům

Viry v potravinářství

Přehled patogenů

Část 2.

Doc. MUDr. Jan Šimůnek, CSc.

Ústav preventivního lékařství

6. dubna 2011

- ▶ V potravinách se nemnoží (vyjma potravin konzumovaných za živa, a to by ještě musely být společné pro tento organismus a člověka)
- ▶ Jejich stanovení trvá velice dlouho, je drahé a z hlediska praxe zbytečné
- ▶ → Většinou se nestanovují a epidemie z potravin, kde se nenajde původce, se interpretují jako „Pravděpodobně / Možná virové“

Známá výjimka

Epidemie virové hepatitidy A na konci 70. let a minule zmiňované epidemie klišťové encefalitidy a případy, kdy se do masa dostaly tkáně zvířete se vzteklinou.

Bakterie

Původ bakterií

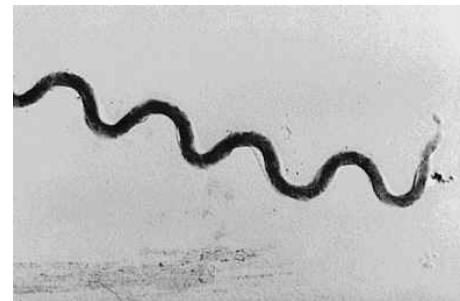
Bakterie jsou prokaryontní jednobuněčné organismy, jejichž buňky jsou co do potřeb dosti odlišné od buněk lidského těla. Z tohoto důvodu bylo možno nalézt řadu látek přírodních (antibiotika) i umělých (chemoterapeutika), které bakterie ničí a buňkám lidského těla v použitých koncentracích nevadí.

Na rozdíl od virů se mohou některé bakterie množit i mimo tělo člověka nebo zvířete, nebo produkovat toxiny. Tento jev se uplatňuje u řady alimentárních nákaz, ale např. i u legionářské choroby (pomnožení v rozvodech teplé vody).

Spirochetы

Treponema pallidum

Spirochetы jsou gram nebarvitelné, medicínský význam mají *Treponema pallidum* (syfilis) a *Borrelia burgdorferi* (Lymeská choroba)

Zdroj: http://www.uveitis.org/medical/articles/case/syphilitic_uveitis.html

Lymeská nemoc

Zdroj: www.lib.uiowa.edu/hardin/md/cdc/lymedisease5.html.

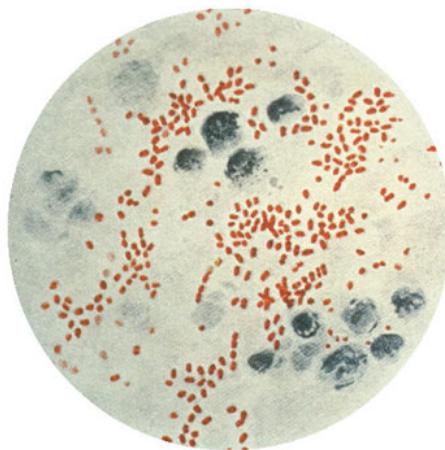
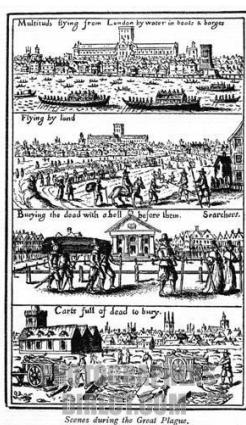
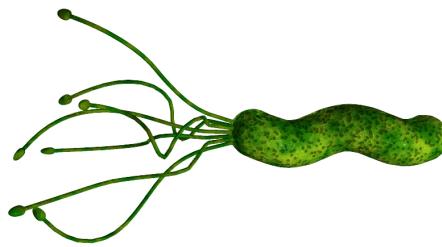
Gram negativní

Spirily a jiné zahnuté bakterie *Helicobacter pylori*,
Campylobacter sp.

Vibria Největší význam má *Vibrio cholerae*

G- tyčinky a koky *Pseudomonas aeruginosa*, *Bordetella pertussis*, *Legionella pneumophila*, *Neisseria gonorrhoeae* a *N. meningitidis*, *Brucella abortus*

enterobakterie *E. coli*, *Shigella*, *Salmonella*, *Proteus*, *Yersinia pestis*, *Erwinia* (rostlinný patogen)

Legionářská nemoc

První popsaný případ

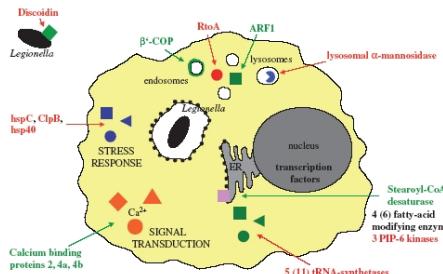
- ▶ 23. června 1976 se sešlo 4400 delegátů amerických legií (s rodinami)
- ▶ Bellevue Stratford hotel ve Philadelphii
- ▶ 221 onemocnělo atypickým zápalem plic
- ▶ 22 zemřelo

< > < > < > < > < > < > < >

Gram pozitivní

Pyogenní koky (při třídění bez ohledu na G barvení se k nim řadí i Neisserie) *Staphylococcus aureus* a *Streptococcus pyogenes*, *Streptococcus pneumoniae* (dříve *Diplococcus*)

sporulující bakterie patogenní druhy rodů *Bacillus*, *Clostridium* listérie *Listeria monocytogenes*

Aktinomycety a příbuzné patogenní druhy rodu *Actinomycetes*, do příbuzenstva aktinomycest se řadí *Mycobacterium* a *Corynebacterium*.

< > < > < > < > < > < > < >

Gram pozitivní

Rickettsie a chlamydie

Masožravý streptokok – živý pacient

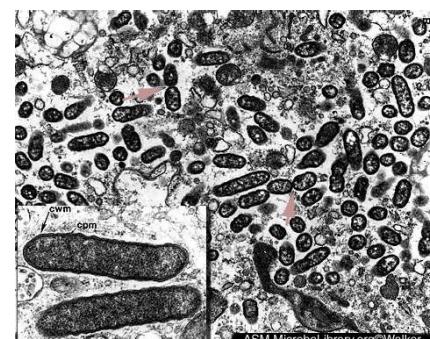
Rickettsie a chlamydie Mezi rickettsie patří patogenní druhy *Rickettsia prowazekii* (skvrnity tyfus) *Coxiella burnetii* (Q horečka), původce horečky Skalistých hor, původce ehrlichiozy. Mezi chlamydie patří *Chlamydia trachomatis*, *C. pneumoniae* a původci ptačí a papouščí nemoci.

Gram pozitivní

Rickettsie a chlamydie

Rickettsie se dříve považovaly za přechod mezi viry a bakteriemi. Dnes víme, že jde o malé bakterie, tak důkladně přizpůsobené parazitování uvnitř buněk, že je nemožné některé z nich pěstovat jinak než jako viry. Z tohoto důvodu se jimi zabývají vesměs virologická pracoviště, přestože k virům nemají žádný taxonomický vztah.

Rickettsia prowazekii

ASM MicrobeLibrary.org©Walker

Zdroj: pathport.vbi.vt.edu/pathinfo/pathogens/typhi.html.

< > < > < > < > < > < > < >

FIGURE 36.—Widespread ecchymotic rash in a patient with fulminating bacteremia and hemorrhages into the adrenals, case 11.

Zdroj:

<http://history.amedd.army.mil/booksdocs/wwii/infectiousdisvolii/chapter9figure36.jpg>

Zdroj: www.healthofchildren.com/T/Trachoma.html.

Gram pozitivní

Mykoplasma

mykoplasma *Mycoplasma pneumoniae* původce primární atypické pneumonie.

Děkuji vám za pozornost